

www.iprights.com

ข้อควรระวังกรณีละเมิด ทรัพย์สินทางปัญญา ในกลุ่มประเทศอาเซียน

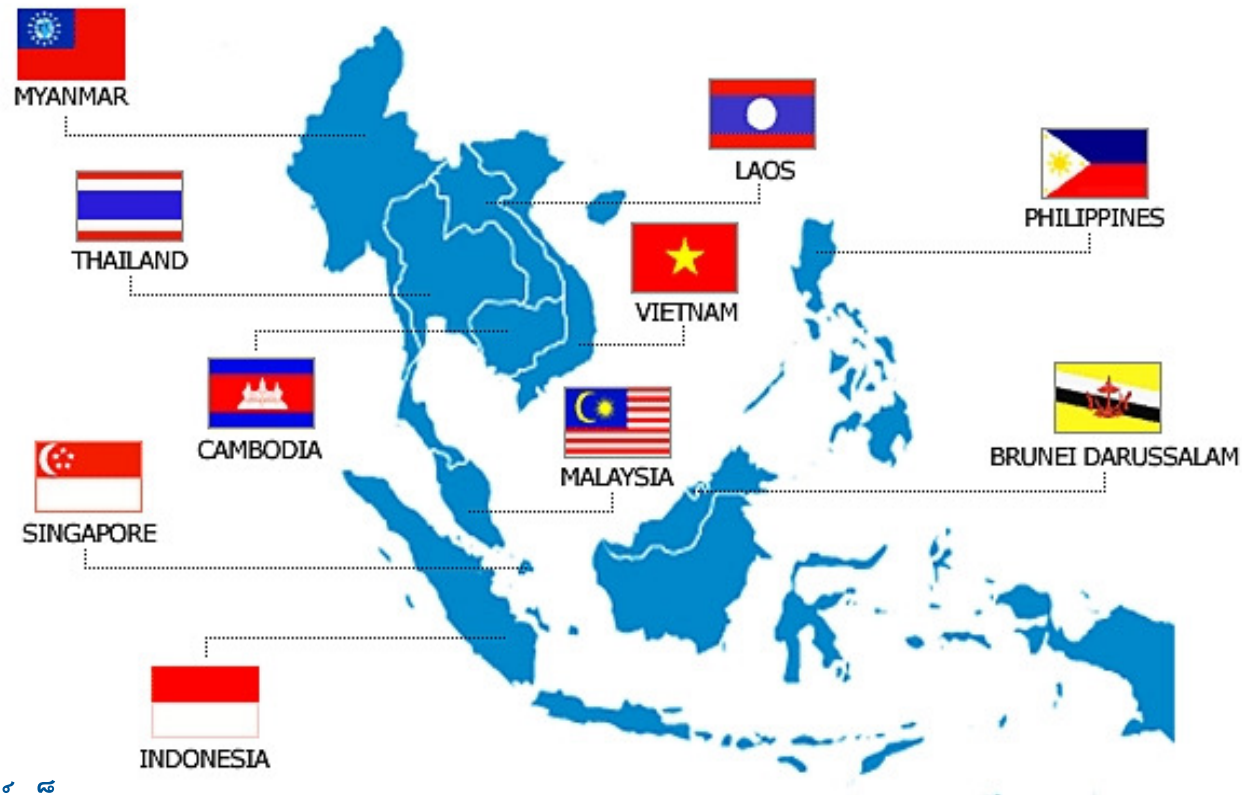
3 เมษายน 2556

มนูญ ช่างชำนาญ

Offices: Australia (liaison), China, Hong Kong, India (associated office),
Indonesia, Philippines, Saudi Arabia (associated office),
Thailand, UAE, United Kingdom, USA (liaison), Vietnam

การรวมตัวของกลุ่มประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

*ภาพจากอินเทอร์เน็ต

ความร่วมมือด้านสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาของอาเซียน

- ❖ แผนปฏิบัติการสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาของอาเซียน ปี 2547-2553

- ❖ แผนยุทธศาสตร์ด้านทรัพย์สินทางปัญญาของอาเซียน ปี 2554-2558
  - เพื่อสร้างความสมดุลในระบบ IP ของอาเซียนโดยคำนึงถึงระดับการพัฒนาที่ต่างกัน
  - เพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านกฎหมายและนโยบาย IP ในระดับประเทศและระดับภูมิภาคของอาเซียน
  - เพื่อส่งเสริมการสร้างสรรค์ การสร้างความตระหนัก และการใช้ประโยชน์ IP เชิงพาณิชย์ เพื่อให้ IP เป็นเครื่องมือในการสร้างนวัตกรรมและการพัฒนาประเทศ
  - เพื่อร่วมมือบทบาทในเวที IP ระหว่างประเทศและการสร้างความสัมพันธ์กับคู่เจรจา
  - เพื่อสร้างความร่วมมือระหว่างสมาชิกอาเซียน และส่งเสริมศักยภาพของบุคลากรในสำนักงานIPของอาเซียน

- ❖ โครงการนำร่องเกี่ยวกับความร่วมมือในการตรวจสอบสิทธิบัตรของอาเซียน (ASPEC)

ระดับความรุนแรงด้านการละเมิด IP ในอาเซียนแยกตามการกระทำ

Countries	Brunei	Cambodia	Laos	Malaysia	Myanmar	Philippines	Singapore	Thailand	Vietnam
Production	M	S	N	M	N	M	N	M	M
Importation	M	M	M	S	S	S	N	S	S
Exportation	N	S	N	S	N	N	N	S	M
Transit	N	S	N	N	N	N	M	M	N
Local distribution / consumption	N	M	N	M	M	S	N	S	S

N: null or negligible
M: medium
S: severe

ระดับความรุนแรงด้านการละเมิด IP ในอาเซียนแยกตามสินค้า

Countries	Brunei	Cambodia	Laos	Malaysia	Myanmar	Philippines	Singapore	Thailand	Vietnam
Apparels, leather goods	N	M	M	M	N	M	N	M	M
Electronics	M	M	M	M	M	M	N	M	S
Optical discs	M	M	M	S	S	M	N	M	M
Pharmaceutical products and devices	N	S	M	N	M	M	N	M	S
Food and beverages	N	S	M	N	M	M	N	N	S
Cigarettes	N	S	S	N	S	S	N	N	S
Car spare parts	N	S	S	M	S	S	N	S	M
Agricultural products (fertilizers)	N	S	S	N	S	M	N	M	M
Books	N	S	M	N	M	S	N	S	N

จุดเด่นด้าน IP ของประเทศต่างๆ

Area	Country Champion
Patent administration	Malaysia
Trademark administration	Philippines, Brunei
Industrial design administration	Vietnam, Philippines
Copyright	Thailand
Patent information	Singapore , Malaysia, Philippines
Traditional knowledge	Indonesia, Philippines
Geographical Indication	Thailand, Vietnam
Innovation, Technology transfer	Singapore, Malaysia
Office modernization, automation, quality management	Philippines, Singapore, Malaysia
Plant Variety Protection	Vietnam, Philippines, Indonesia
IP Education	Thailand
IP Enforcement	Thailand, Singapore, Vietnam

ระบบกฎหมายที่ใช้บังคับสิทธิด้านทรัพย์สินทางปัญญาอาเซียน

- ระบบกฎหมายแพ่ง : กัมพูชา, อินโดนีเซีย, ฟิลิปปินส์, ไทย และเวียดนาม
- ระบบกฎหมายจารีตประเพณี : บรูไน, มาเลเซีย, สิงคโปร์ และ พม่า

ระบบศาลด้าน IP ในอาเซียน :
ศาลชำนาญพิเศษกับศาลยุติธรรมทั่วไป

Courts	Countries
Specialized IP Courts	Thailand & Malaysia
Commercial Court (civil IP cases only)	Indonesia & Philippines
Regular Court with IP trained Judges	Singapore
Non specialized Courts with non specialized Judges	Brunei, Cambodia, Laos, Myanmar & Vietnam

Best practice : Thailand & Malaysia

สำนักงานดูแลด้านทรัพย์สินทางปัญญาในภูมิภาคอาเซียน

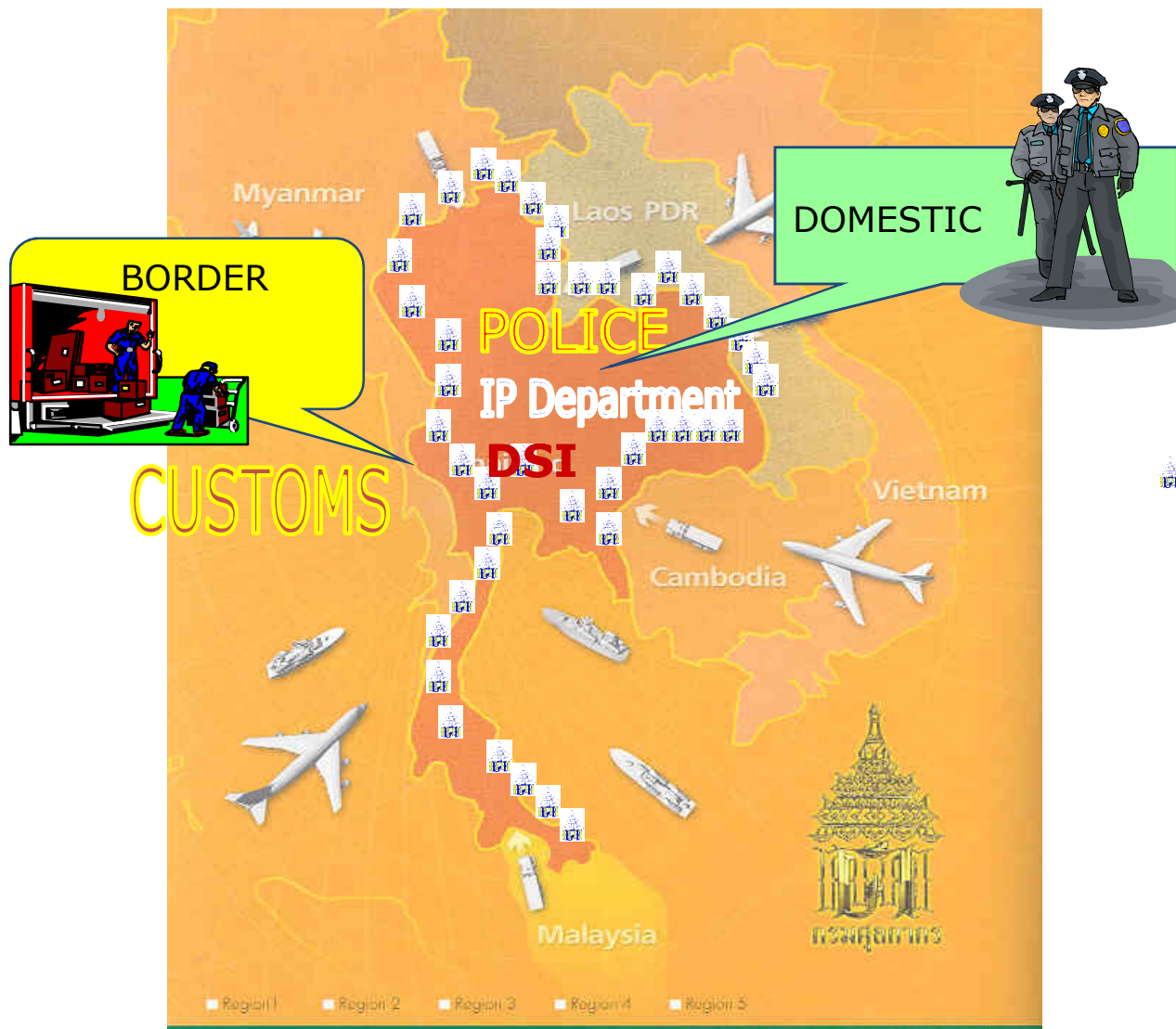
Country	Office	Administrative management
Indonesia	DGIP (Directorate General of Intellectual Property)	Ministry of Laws and Human Rights
Malaysia	Intellectual Property Corporation of Malaysia (MyIPO)	Ministry of Domestic Trade, Co-operative and Consumerism
Philippines	IPOP (Intellectual Property Office of the Philippines)	Office of President
Singapore	IPOS (Intellectual Property Office of Singapore)	Ministry of Law
Thailand	DIP (Department of Intellectual Property)	Ministry of Commerce
Vietnam	NOIP (National Office of Intellectual Property)	Ministry of Science and Technology

วิธีการบังคับใช้สิทธิด้านทรัพย์สินทางปัญญาในอาเซียน

- การบังคับใช้สิทธิโดยฝ่ายบริหาร
- การบังคับใช้สิทธิทางอาญา
- การบังคับใช้สิทธิทางแพ่ง

การบังคับใช้สิทธิโดยฝ่ายบริหารในอาเซียน

การบังคับใช้สิทธิโดยฝ่ายบริหารในอาเซียน

- ประเทศส่วนใหญ่จำกัดการควบคุมศุลกากรชายแดนเฉพาะเครื่องหมายทางการค้าที่จดทะเบียนและลิขสิทธิ์ ตามข้อ 51 ของ TRIPS มีบางประเทศที่ครอบคลุมถึงการจดทะเบียนแบบผลิตภัณฑ์หรือสิทธิบัตร

การปฏิบัติที่ดีที่สุด : ฟิลิปปินส์และเวียดนาม

- มีบางประเทศเท่านั้นที่ระบุห้ามนำเข้า-ส่งออกและส่งผ่านสินค้าปลอมแปลงไว้ในกฎหมาย

การปฏิบัติที่ดีที่สุด : กัมพูชาและสิงคโปร์

- ประเทศส่วนใหญ่ในอาเซียนคำนวณการค่าปรับตามมูลค่าของสินค้าละเมิด อย่างไรก็ตาม บางประเทศ เช่น เวียดนาม ได้แก้ไขกฎหมายเพื่อที่จะรับมือกับปัญหานี้ โดยให้ฝ่ายบริหารสั่งปรับได้ไม่เกินห้าเท่าของมูลค่าสินค้าละเมิด กฎหมาย IP ดังกล่าวของเวียดนามแสดงให้เห็นว่า ระดับการแก้ไขความเสียหายโดยฝ่ายบริหารนั้นสามารถปรับใช้ได้กับการละเมิด IP ซึ่งกำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา (ปรับสูงสุด 500 ล้าน VND หรือประมาณ 30,000 USD)

การปฏิบัติที่ดีที่สุด : เวียดนาม

การบังคับใช้สิทธิโดยฝ่ายบริหารในอาเซียน

- บางประเทศ เช่น มาเลเซีย การบังคับใช้สิทธิด้าน IP จะดำเนินการโดยหน่วยงานเดียว คือ Ministry of Domestic Trade, Co-operatives and Consumerism (MDTCC) บางประเทศให้เจ้าของ IP สามารถเลือกเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจสำหรับการบังคับใช้สิทธิได้

การปฏิบัติที่ดีที่สุด : เวียดนาม

- การดำเนินการโดยเจ้าหน้าที่ (ex-officio action) ควรมีการส่งเสริมและสนับสนุนโดยการฝึกอบรมให้แก่เจ้าหน้าที่ บางประเทศ เช่น สิงคโปร์ ไทย การดำเนินการโดยศุลกากรถือว่าได้ผลดีพอสมควร

การปฏิบัติที่ดีที่สุด : ไทย

การบังคับใช้สิทธิทางอาญา

อินโดนีเซีย, ฟิลิปปินส์, สิงคโปร์ และ ไทย

ใช้วิธีการบังคับสิทธิทางอาญาเป็นหลัก

การดำเนินการ: ผ่านตำรวจ โดยการแจ้งความ

บรูไน, กัมพูชา, ลาว, มาเลเซีย, มาเลเซีย และ เวียดนาม

การบังคับสิทธิทางอาญาจะจำกัดเฉพาะกรณีการละเมิดจำนวนมาก ส่วนใหญ่จะ
บังคับสิทธิผ่านฝ่ายบริหารมากกว่าการแก้ไขความเสียหายทางแพ่งและอาญา

การบังคับใช้สิทธิทางอาญา

- ขอบเขตการบังคับสิทธิทางอาญาแบบแคบ: มาเลเซีย, สิงคโปร์ และเวียดนาม ไม่มีการแก้ไขความเสียหายทางอาญาที่เกี่ยวกับสิทธิบัตรและการออกแบบผลิตภัณฑ์
- ขอบเขตการบังคับสิทธิทางอาญาแบบกลาง ๆ: ในฟิลิปปินส์ การละเมิดสิทธิบัตรและการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่จดทะเบียนแล้วจะถือเป็นความผิดทางอาญาถ้าเป็นการกระทำซ้ำ หรือโดยรู้เห็นเป็นใจภายหลังจากที่มีคำตัดสินถึงที่สุดในคดีแพ่ง ส่วนบรูไนให้ดำเนินคดีอาญาสำหรับการออกแบบผลิตภัณฑ์ที่จดทะเบียนแล้วได้
- ขอบเขตการบังคับสิทธิทางอาญาแบบกว้าง: กัมพูชา, ลาว, อินโดนีเซีย และไทยมีการแก้ไขความเสียหายทางอาญาสำหรับสิทธิบัตรและการออกแบบผลิตภัณฑ์

การปฏิบัติที่ดีที่สุด: บรูไนและไทย

การบังคับใช้สิทธิทางแพ่ง

- ประเทศในอาเซียนจัดให้มีการชดเชยค่าเสียหายทางแพ่ง บางประเทศยังจัดให้มีค่าเสียหายตามกฎหมาย (statutory damages) และค่าเสียหายเชิงลงโทษ (punitive damages)
- อินโดนีเซียและสิงคโปร์มีค่าเสียหายตามกฎหมาย
- ภายใต้พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์กัมพูชา นอกเหนือจากการชดเชยทั่วไป เจ้าของลิขสิทธิ์อาจเรียกค่าเสียหายจากผลตอบแทนที่ผู้ละเมิดได้รับจากการกระทำละเมิด ซึ่งคำนวณจากกำไรและการสูญเสียผลกำไร
- สำหรับไทยและลาว ผู้เสียหายจะต้องพิสูจน์ค่าความเสียหายที่เกิดขึ้นจริง ซึ่งเป็นเรื่องที่จะพิสูจน์ได้ยาก

การบังคับใช้สิทธิทางแพ่ง

- บางประเทศในอาเซียนมีแนวทาง(guideline) สำหรับการคำนวณค่าความเสียหายที่ชัดเจนสำหรับเสียหายตามกฎหมาย
- ศาลในสิงคโปร์คำนึงถึงปัจจัยหลายประการในการคำนวณค่าเสียหาย:
  - ลักษณะและวัตถุประสงค์ของการกระทำละเมิด (เช่น เป็นเชิงพาณิชย์หรือไม่);
  - ความเด่นชัดของการละเมิด;
  - เป็นการกระทำโดยไม่สุจริตหรือไม่;
  - ความจำเป็นในการป้องปราม;
  - การสูญเสียที่ก่อความเดือดร้อนแก่ใจทัก หรืออาจเป็นไปได้ที่จะได้รับความเดือดร้อนด้วยผลของการละเมิด; และ
  - ผลประโยชน์ใด ๆ ที่เพิ่มพูนขึ้นแก่จำเลยด้วยผลของการละเมิด

การปฏิบัติที่ดีที่สุด : สิงคโปร์

ข้อดีของการบังคับใช้สิทธิทางอาญา

- The time taken to initiate a raid is much **shorter** than to initiate civil actions in court. The documentation involved is practically negligible when compared to civil action.
- The proceedings are **substantially cheaper** than proceeding by civil action (up to trial). The costs of prosecution are borne by the Government.
- **Simultaneous raids** can easily be conducted in different locations.
- A successful prosecution will have the consequences of **criminal sanctions**. Theoretically offenders may be imprisoned although to date the number of prison sentences remains low.

ข้อดีของการบังคับใช้สิทธิทางอาญา

- The Plaintiff has no control over the proceedings, however it can still join the prosecution as a **co-plaintiff** with the public prosecutor or even bring the criminal case on its own.
- The Plaintiff **does not** obtain damages.
- A successful prosecution **does not** beget a **perpetual injunction** against the specific offender against future infringement. A separate complaint has to be made for each fresh offence.
- Sometimes complainants may wish to come to **some arrangement** with the accused resulting in the complainants' reluctance for further prosecution of the complaint. This is only possible in passing-off cases and copyright infringement matters.
- Although the maximum punishment provided under the IP legislations for criminal liability is heavy, the reality, however, is **less a deterrent** than it appears.

ข้อดีของการบังคับใช้สิทธิทางแพ่ง

- The Plaintiff has **control** over the proceedings.
- The Plaintiff can obtain **monetary compensation** in the form of damages (loss of profits or accounts of profits, or even punitive damages in some countries) if the Defendant is able to pay.
- The Plaintiff can apply for an **injunction** to restrain the Defendant from further infringing activities during the trial.
- In some countries, the Court system relies on **continuous hearings** rather than piecemeal hearings.
- **Expert witness** play a major role in patent cases especially and Judges give strong credit to their statements.

ข้อดีของการบังคับใช้สิทธิทางแพ่ง

- Documentation involved is **extensive** (e.g. affidavits)
- The proceedings can be **expensive** and protracted.
- If preliminary injunction is not obtained, trial will take a some time to conclude, approximately **2 -3 years**.

ข้อสังเกตเกี่ยวกับการบังคับใช้สิทธิด้าน IP ในอาเซียน

- ความทับซ้อนในอำนาจหน้าที่และการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่/ หน่วยงานรัฐ
- การสับเปลี่ยนโยกย้ายเจ้าหน้าที่
- บุคลากรและเครื่องมือไม่เพียงพอ
- ความคลุมเครือในการปฏิบัติ
- อาจมีค่าใช้จ่ายด้านการอำนวยความสะดวก
- บางประเทศไม่มีแผนงานในระดับชาติ
- การบังคับใช้สิทธิในทีุ่ต่างไกล (ต่างจังหวัด) ทำได้ยาก ไม่มีประสิทธิภาพ
- ระบบราชการมักจะขาดแคลนข้อมูลที่เป็นระบบ (Computerized System)
- ขาดความโปร่งใสในการปฏิบัติหน้าที่ของฝ่ายบริหาร
- การดำเนินการล่าช้า มีงานค้างสะสม
- มาตรการบังคับไม่รุนแรง มีการกระทำละเมิดซ้ำ
- การทำลายสินค้าปลอมแปลงไม่มีมาตรฐานแน่นอน

ข้อสังเกตเกี่ยวกับการบังคับใช้สิทธิในแต่ละประเทศ

บรูไน

- บรูไนได้อนุมัติกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาของตนเพื่อให้สอดคล้องกับข้อตกลง TRIPs ซึ่งมีผลบังคับใช้เมื่อ 1 มกราคม 2000 กฎหมายหลักในปัจจุบันได้แก่ The Emergency (Copyright) Order 1999, Trade Marks Act (Cap 98), Inventions Act (Cap 72), the Emergency (Layout Designs) Order 1999 and the Emergency (Industrial Designs) Order 1999 อย่างไรก็ตาม ไม่ได้มีการบังคับใช้กฎหมายเหล่านี้อย่างมีประสิทธิภาพเสมอไป การลงโทษสำหรับการละเมิดค่อนข้างเบา
- บรูไนไม่มีการบันทึกเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายด้าน IP อย่างจริงจัง เนื่องจากการขาดความสามารถและข้อเท็จจริงที่ว่าหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายของรัฐไม่ได้มีอำนาจรองรับกฎหมาย IP มีตำรวจจำนวนน้อยที่เชี่ยวชาญในการสืบสวนคดี IP ตำรวจและ Attorney General's Chambers officers ได้รับการฝึกฝนด้านการบังคับใช้กฎหมาย IP และกำลังพัฒนาความสามารถในการบังคับใช้กฎหมาย อย่างไรก็ตาม บรูไนเป็นประเทศที่อยู่ในบัญชีรายชื่อที่ได้รับการจับตามองของสหรัฐ เนื่องจากมีอัตราการละเมิดลิขสิทธิ์สูง ซึ่งภาพยนตร์และซอฟต์แวร์ละเมิดลิขสิทธิ์ยังคงมีอยู่อย่างมากในบรูไน

กัมพูชา

ประเด็นการบังคับใช้สิทธิหลักคือ:

- ขาดการนำตัวบทกฎหมายมาใช้ ;
- การแยกการทำงานระหว่างหน่วยงานที่รับผิดชอบในการกำหนดนโยบายและการทำให้เกิดผลในเชิงปฏิบัติ;
- ขาดทรัพยากรมนุษย์;
- ขาดประสบการณ์จากบุคลากรที่มีอำนาจบังคับใช้กฎหมาย;
- ขาดการลงโทษยับยั้งที่เพียงพอ รวมถึงนโยบายของรัฐที่จะยุติข้อพิพาทด้าน IP มากกว่าที่จะดำเนินคดีกับผู้ละเมิด;
- ประชาชนขาดการตระหนักถึงความสำคัญของทรัพย์สินทางปัญญา;
- การทับซ้อนกันในอำนาจและความรับผิดชอบของหน่วยงานรัฐที่มีอำนาจบังคับใช้กฎหมาย ;
- จำนวนจำกัดของนักกฎหมายด้านทรัพย์สินทางปัญญาที่สามารถดำเนินการด้านการบังคับใช้สิทธิ

* รัฐบาลกัมพูชาได้อนุมัติให้จัดตั้งศาลพาณิชย์ที่แยกออกจากระบบศาลยุติธรรม ศาลพาณิชย์จะเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการแก้ปัญหาทั้งการค้าข้ามพรมแดนและข้อพิพาทด้านทรัพย์สินทางปัญญา

ลาว

- ลาวยังใช้ขนบธรรมเนียมสังคมนิยมเป็นแนวทางการบริหารการบังคับใช้กฎหมาย IP ลาวใช้ Ministerial ad-hoc decrees ซึ่งไม่จำเป็นต้องได้รับการอนุมัติจากรัฐสภา และการดำเนินการโดยฝ่ายบริหารเป็นหลัก
- แม้ว่าลาวได้ดำเนินการเพื่อสร้างระบบทรัพย์สินทางปัญญาให้ทันสมัยขึ้น แต่ก็ยังไม่มีมาตรฐานแน่ชัด ลาวประกาศใช้กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาเป็นครั้งแรกในเดือนมกราคม 2008 แต่ยังไม่มีการดำเนินการตามกฎหมายระเบียบอย่างเป็นทางการ
- มีการอาศัยกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาททางธุรกิจส่วนตัวอย่างมาก รวมทั้งทัศนคติของผู้พิพากษาที่มักจะเป็นผู้ไกล่เกลี่ยมากกว่าผู้มีอำนาจตัดสินคดี ซึ่งอาจสะท้อนให้เห็นว่าวัฒนธรรมของลาวมักจะมีการประนีประนอมข้อขัดแย้งมากกว่าตัดสินว่าใครผิดใครถูกอย่างชัดเจน

มาเลเซีย

- มีระบบการบังคับใช้สิทธิที่ครอบคลุมสำหรับการคุ้มครองสิทธิด้าน IP ซึ่งประกอบด้วย การบริหารงานด้าน ความช่วยเหลือและการช่วยเหลือด้านกฎหมายและความเป็นธรรม การจัดตั้งศาลด้านทรัพย์สินทางปัญญา โดยเฉพาะ
- กฎหมายในประเทศมาเลเซียจะเป็นไปตาม TRIPs การบริหารงานด้านทรัพย์สินทางปัญญาในประเทศได้ พัฒนามากขึ้นมากตั้งแต่มีการจัดตั้งสำนักงานทรัพย์สินทางปัญญาในปี 2003 รูปแบบใหม่ขององค์กรทำให้ สำนักงานทรัพย์สินทางปัญญามาเลเซีย (MyIPO) มีอิสระมากขึ้นในการวางระเบียบการจัดการ รวมถึง พนักงานและเงินทุน
- สำหรับส่วนที่ดีในทศวรรษนี้ มาเลเซียได้เพิ่มความพยายามที่จะระงับการละเมิดสิทธิด้าน IP โดยเฉพาะการ ปลอมแปลงเครื่องหมายการค้าและการละเมิดลิขสิทธิ์ หน่วยงานบังคับใช้กฎหมายที่สำคัญคือกระทรวง การค้าภายในประเทศ สหกรณ์และการคุ้มครองผู้บริโภค (MDTCC) การบังคับใช้กฎหมายส่วนใหญ่จะ ดำเนินการภายใต้ The Copyright Act 1987, Trade Descriptions Act 1972, Optical Discs Act 2000, Trade Marks Act 1976 and Trade Description Directive (Original Labels) 2002.

พม่า

- ระบบกฎหมายของประเทศพม่าอยู่บนพื้นฐานของระบบกฎหมายอังกฤษ (English Common Law Legal System)
- พม่าไม่มีกฎหมายด้านทรัพย์สินทางปัญญา แต่ก็ไม่ได้หมายความว่าปัจจุบันนี้จะไม่มีการคุ้มครองสิทธิด้านทรัพย์สินทางปัญญา กฎหมายทั่วไป (General laws) เช่นประมวลกฎหมายอาญาและกฎหมายแพ่งก็มีการคุ้มครองสิทธิของเจ้าของเครื่องหมายการค้าด้วยการเยียวยาความเสียหายที่มีประสิทธิภาพพอสมควร

พม่า

❖ เครื่องหมายการค้า

เจ้าของเครื่องหมายการค้าสามารถที่จะจดทะเบียนด้วยวิธีการ "ประกาศการเป็นเจ้าของเครื่องหมายการค้า" (Declaration of Ownership of Trademark) กับ Office of Registrar of Deeds and Assurances

เนื่องจากเครื่องหมายไม่ได้รับการประกาศอย่างเป็นทางการ โดยทั่วไปเจ้าของเครื่องหมายการค้าจะเผยแพร่ประกาศในหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น ดังนั้น หลังจากการจดทะเบียนเสร็จสมบูรณ์ การเผยแพร่ประกาศเตือน (publication of Cautionary Notice) ในหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นหรือวารสารรายสัปดาห์ก็เพื่อที่จะทำเครื่องหมายเป็นที่รับรู้แก่ประชาชนถึงความเป็นเจ้าของ และเป็นการแจ้งเตือนถึงการละเมิดที่อาจเกิดขึ้น การประกาศดังกล่าวยังถือว่าเป็นหลักฐานแวดล้อมโดยชอบของเจ้าของในกรณีเกิดการละเมิดสิทธิ

อย่างไรก็ตาม การจดทะเบียนไม่ได้เป็นสิ่งพิสูจน์ความเป็นเจ้าของเครื่องหมายการค้า แต่เป็นเพียงหลักฐานหนึ่ง การละเมิดมีการลงโทษภายใต้ The Merchandise Marks Act ซึ่งการปลอมแปลงเครื่องหมายการค้าเป็นความผิดทางอาญาตามประมวลกฎหมายอาญา แต่ที่ผ่านมามีจำนวนคดีความน้อยมาก

พม่า

❖ สิทธิบัตรและงานออกแบบ

มีการดำเนินการเกี่ยวกับสิทธิบัตรน้อยมากในพม่า แม้ว่าจะมี the Patents and Designs (Emergency Provisions) Act of 1946 อยู่ แต่ไม่มีสำนักงานสิทธิบัตรที่ทำงานด้านนี้ในพม่า การจดทะเบียนสิทธิบัตรหรืองานออกแบบสามารถทำได้ภายใต้การจดทะเบียนที่ the Registration at Register of Deeds และเผยแพร่การแจ้งประกาศเตือน ซึ่งวิธีนี้จะช่วยยกระดับการคุ้มครองได้บ้างแม้ว่าอาจจะไม่ชัดเจนนัก

❖ ลิขสิทธิ์

มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์พม่าในปี 1914 ในยุคอาณานิคม 1914 ตามพระราชบัญญัติของสหราชอาณาจักร 1911 พม่าไม่ได้เป็นสมาชิก Berne ดังนั้น จึงไม่ยอมรับลิขสิทธิ์ต่างประเทศ อย่างไรก็ตามหลังจากที่ได้เข้าร่วมในองค์การการค้าโลก ซึ่งข้อตกลง Berne รวมอยู่ใน TRIPs ลิขสิทธิ์ต่างประเทศควรที่จะได้รับความคุ้มครอง

พม่า

พม่าได้ร่างกฎหมายสิทธิบัตรใหม่ กฎหมายการออกแบบอุตสาหกรรม กฎหมายเครื่องหมายการค้า กฎหมายลิขสิทธิ์ (เริ่มต้นโดยสภาสันติภาพและการพัฒนาแห่งรัฐ เดิมเรียกว่า สภาฟื้นฟูกฎหมายและระเบียบแห่งรัฐ) ในปี 2004 ซึ่งอยู่ในระหว่างการรออนุมัติ โดยจะมีการเสนอกฎหมายเครื่องหมายการค้าใหม่ในปี 2013 นี้

➤ การบังคับใช้สิทธิ

หลังจากได้รับอิสระภาพ ศาลมีคดีในเชิงพาณิชย์ไม่กี่คดี

ในทางทฤษฎี การลงทะเบียนทางอาญาสามารถนำมาใช้กับสินค้าปลอม ตามประมวลกฎหมายอาญา นอกจากนี้พระราชบัญญัติศุลกากรอาณานิคมทางทะเลยังคงมีผลบังคับใช้ ดังนั้นในทางทฤษฎี ศุลกากรอาจป้องกันการเข้ามาของสินค้าปลอมได้

สำนักงานกฎหมายด้านทรัพย์สินทางปัญญาท้องถิ่นส่วนใหญ่จะดำเนินการด้านการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าด้วยการประกาศ (publication of Cautionary Notice) ตามที่กล่าวมา

สิงคโปร์

- The intellectual property laws of Singapore grants **adequate protection** to the owners of intellectual property rights. The laws can be **effectively enforced** and remedies are obtained easily through especially **discovery procedure** and **interlocutory injunctions**. The infringement rates in Singapore are among the lowest in the ASEAN.
- Meanwhile, Singapore is one of the busiest ports in the world, transshipment of counterfeit goods, especially across free ports and free trade zones, is a **concern for trademark owners**.
- **Judicial procedures** rank first in Singapore as a way to enforce IPRs. The Courts of First Instance and the High Courts, followed by the Intellectual Property Rights Branch of the Criminal Investigations Department of the Singapore Police Force (SPF) are the **most solicited** entities for enforcing IPRs in this country, while the specialized Copyright Tribunal (TB) plays a minor role due mainly to limitations which are due to its own regulations. The TB has been able to render only three decisions respectively in 1991, 1992 and 2006.

เวียดนาม

- Vietnam has implemented its **WTO commitment** to criminalise, in the course of 2008, instances of “large commercial scale” piracy and counterfeiting (i.e. enactment in March 2008 of a *Criminal Circular* offering guidelines on criminal prosecution against acts of piracy and counterfeiting on a commercial scale). In June 2009, the National Assembly of Vietnam also approved a new version of the Criminal Code. While the former Criminal Code provided for lower criminal penalties than the recently adopted Criminal Circular (thus acting indirectly as a “promoter” of IPR infringements). The modifications introduced by the new version appear to be a step forward in the direction of **deterrent sanctions against IPR violations**, though some acts such as infringement of designs and patents are no longer considered as criminal offences (“**decriminalization**”).
- Deficient enforcement of the **domestic IPR regulations**, lack of **trained IPR officials** and **length and burdensomeness of proceedings** were still identified as the main weaknesses of the system. Moreover, civil procedures, provisional measures, are **deficient** and criminal procedures and customs actions remain **rare**.
- Authorities seem to have become **more accessible**, and also the developments with the customs authorities are promising.

ฟิลิปปินส์

- In the Philippines, the IPR enforcement situation has improved to some extent. The Government's IPR campaign including an **IPR action plan** and the **President's Executive Order** establishing the National Committee on IPR are the main positive points. Nevertheless, the **lack of political will** to combat the violations of IPR and properly enforce IP laws, as well as insufficient trained officials and resources, remain the main weaknesses of the system.
- **Search warrants** are not obtainable on a reasonable and timely basis. The criminal route is triggered by the application for search warrants before the courts. This search warrant proceeding has been characterized by the Supreme Court as a "special criminal process" that is distinct from actual criminal cases.
- the Executive Judges of Manila and Quezon City are allowed by the Supreme Court to issue **search warrants** for IP violations that may be **enforced anywhere in the Philippines**.
- **Customs Administrative Order 6-2002 (CAO 6-2002)** is intended to expedite the handling and disposition of goods, the importation of which is prohibited under the Intellectual Property Code of the Philippines and other related laws. In particular, CAO 6-2002 defines what constitutes prohibited importation and is one of the most advanced in all ASEAN countries, especially items b, c, e and f. The Order covers **registered and unregistered marks, well known marks, patents and unfair competition**. Most ASEAN countries' customs controls cover only registered marks and copyrights.

อินโดนีเซีย

- The challenges in enforcing IPRs in Indonesia are:-
- The vast majority of enforcement actions are **criminal**. In terms of trademark infringement, a criminal action is commenced by filing a complaint with the police. The police are **under funded** and **under resourced**.
- Criminal infringement cases are heard by the district court of the province where the defendant resides. Decisions of these courts are still **difficult to predict** because the judges have less experience in hearing IP cases.
- **Incomplete or unworkable** enforcement legislations
  - The IP laws allow the Commercial Court to issue an interim decision banning the entry into Indonesia or use of goods related to the infringement of an IP right and to secure evidence relating to the infringement of the IP right. However, the Supreme Court has not provided any **guidelines** on how to implement these provisions.
  - Under the Customs law, customs officials may prohibit or restrict the import or export of goods that infringe the IP of another party by notifying the violation to the Minister of Finance. However, Government regulations allowing IP owners to request suspension and seizure of goods are not yet in place, and until they are implemented the Customs Department is unable to carry out its obligations.
  - A presidential decree prohibiting the unauthorized use of trade dress and well know trade marks is outstanding.

การป้องกันการละเมิด IP : ควรทำอย่างไร

- ตรวจสอบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับเครื่องหมายการค้า สิทธิบัตร หรือ IP อื่นๆ อยู่เสมอ
- สำรองการใช้ IP ของคู่แข่ง ก่อนส่งสินค้าออกสู่ตลาด โดยเฉพาะกรณีที่น่าสินค้าออกขายโดยไม่มีการจดทะเบียนไว้ก่อน
- สำรองตลาดเพื่อระมัดระวังการละเมิด IP โดยผู้อื่น
- ติดตามสอดส่องการใช้ IP ของคู่แข่ง
- กรณีอนุญาต (License) ให้ผู้อื่นใช้ IP ก็ควรติดตามสอดส่องการใช้ตามการอนุญาตนั้นๆ โดยเฉพาะเรื่องคุณภาพ
- วางนโยบายที่ชัดเจนในการบังคับใช้สิทธิกับผู้ละเมิด โดยเฉพาะเรื่อง การปลอมแปลงสินค้า

การป้องกันความเสี่ยงจากการลอกเลียนแบบสินค้า

- วิธีที่ดีที่สุดคือจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า และ IP อื่นๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศไว้ก่อน
- ติดสัญลักษณ์/ข้อความเกี่ยวกับ IP บนสินค้าและบรรจุภัณฑ์ :
® TM SM © Patent หรือ Patent Pending หรือ “รอรับสิทธิบัตร”
ในขณะที่ขายหรือนำสินค้าออกแสดง
- การส่งตัวอย่างสินค้าไปให้ลูกค้าดู ควรมีข้อความเกี่ยวกับสิทธิใน IP กำกับไว้
- ในสถานที่แสดงสินค้า ควรมีป้ายหรือข้อความเกี่ยวกับสิทธิใน IP ให้เป็นที่สังเกต

การป้องกันความเสี่ยงอันเกิดจากตัวแทนการค้าในต่างประเทศ

- วิธีที่ดีที่สุดคือจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า และ IP อื่น ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศไว้ก่อน
- ไม่เปิดเผยความลับหรือเปิดเผยเท่าที่จำเป็น
- ทำสัญญาผูกมัด : **Non Disclosure Agreement, Distributorship Agreement** หรือสัญญารูปแบบอื่น
- เอกสารติดต่อกับตัวแทนทางการค้า ควรระบุบทบาท หน้าที่ของตัวแทนให้ชัดเจน และให้ตัวแทนตอบรับ
- เก็บรวบรวมเอกสารไว้เป็นอย่างดี

เมื่อพบการละเมิด IP ควรทำอย่างไร

- เริ่มต้นด้วยการรวบรวมข้อมูล
  - ใครเป็นผู้ละเมิด IP ของท่าน
    - Online investigations (local, regional/global)
    - Physical investigations
    - Credit checks/ Business records
    - Supply chain
- การละเมิดนั้นกระทบต่อธุรกิจท่านที่ไหนและอย่างไร

เมื่อพบการละเมิด IP ควรทำอย่างไร

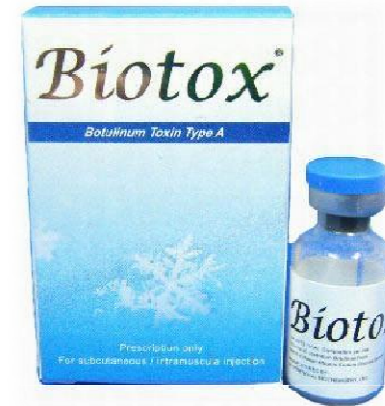
- รวบรวมหลักฐานการกระทำละเมิดให้มากที่สุด
- ไม่ควรติดต่อผู้ละเมิดโดยตรงก่อนการปรึกษากับฝ่ายกฎหมาย
- พิจารณาทางเลือกการดำเนินการกับผู้กระทำละเมิด
- เลือกการดำเนินการที่เหมาะสมที่สุดตามขั้นตอนของกฎหมาย

ลักษณะการละเมิดเครื่องหมายการค้า

1. ปลอม
2. เลียน

ลักษณะการละเมิดเครื่องหมายการค้า

ตัวอย่างการปลอมสินค้า

ลักษณะการละเมิดเครื่องหมายการค้า

การลงขาย

ตัวอย่างวิธีการทำละเมียด

การนำเข้าขวด, กล่อง และฉลากแยกกันแล้วจึงนำมาบรรจุรวมกันภายหลัง

ตัวอย่างล้ออัลลอยน์ปลอมที่ยึดได้ในทวีปเอเชีย

ลักษณะการละเมิดสิทธิบัตร

1. ผลิตภัณฑ์
2. กรรมวิธี
3. การออกแบบผลิตภัณฑ์

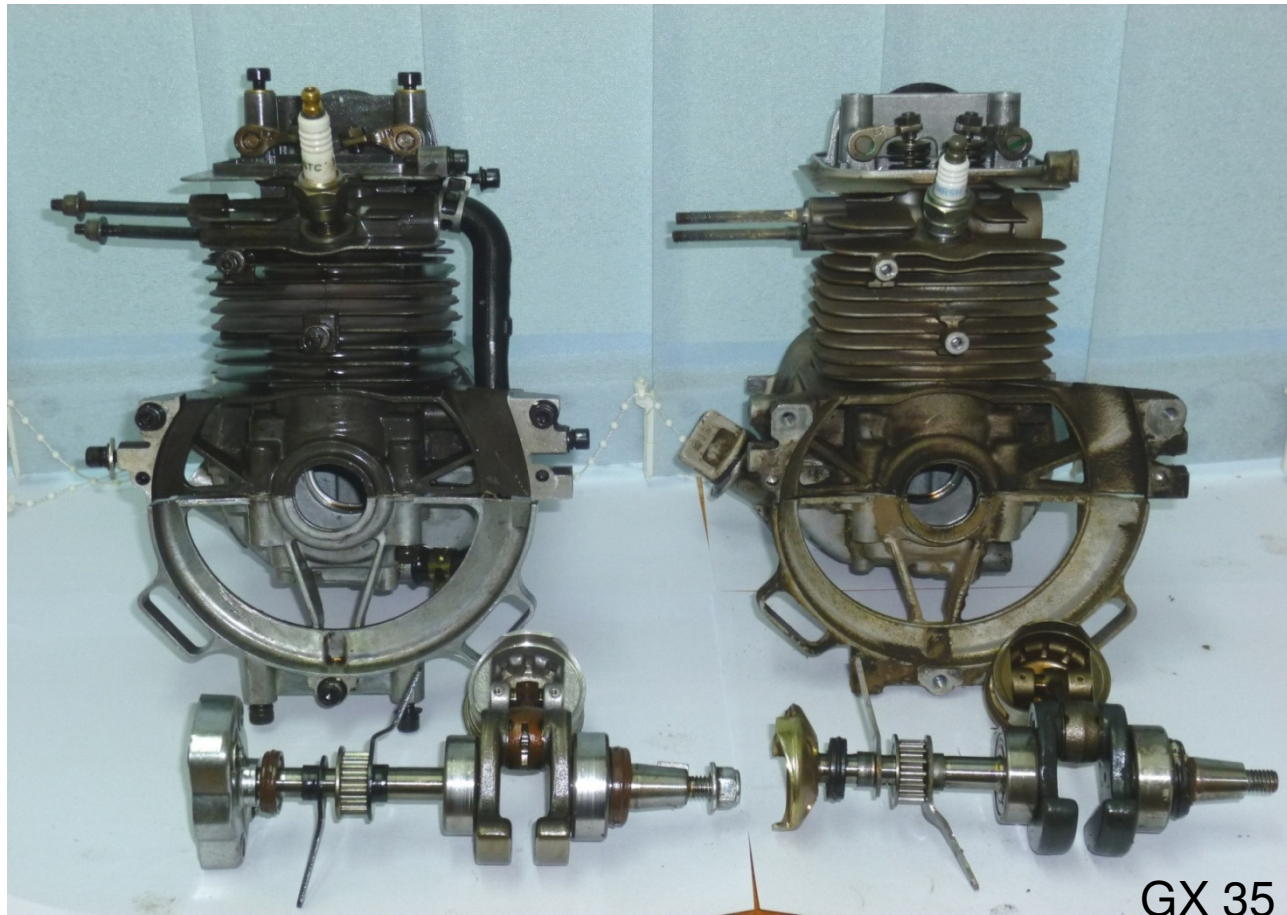

ลักษณะการละเมิดสิทธิบัตร

- สิทธิบัตรผลิตภัณฑ์

การแยกชิ้นส่วนเพื่อเปรียบเทียบเครื่องยนต์ที่มีสิทธิบัตรกับเครื่องยนต์ที่ละเมิด

ลักษณะการละเมิดสิทธิบัตร

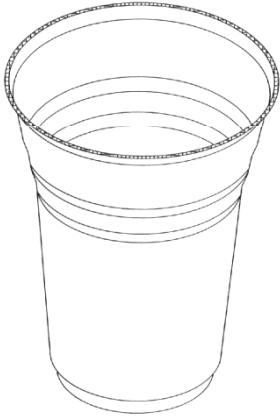
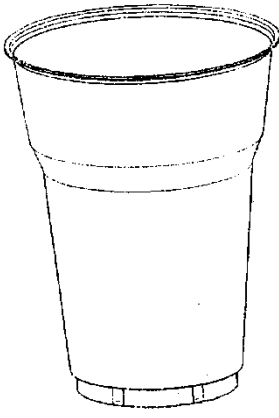
- สิทธิบัตรกรรมวิธี

ลักษณะการละเมิดสิทธิบัตร

สิทธิบัตรการออกแบบผลิตภัณฑ์

กรณีศึกษาจากคำวินิจฉัยคณะกรรมการสิทธิบัตร

Appealed Product Design	Prior Art
 <p data-bbox="465 1182 945 1217">App.No.060200060 (107766)</p>	 <p data-bbox="1339 1190 1594 1225">App.No.081145</p>

Shuanghuan CEO

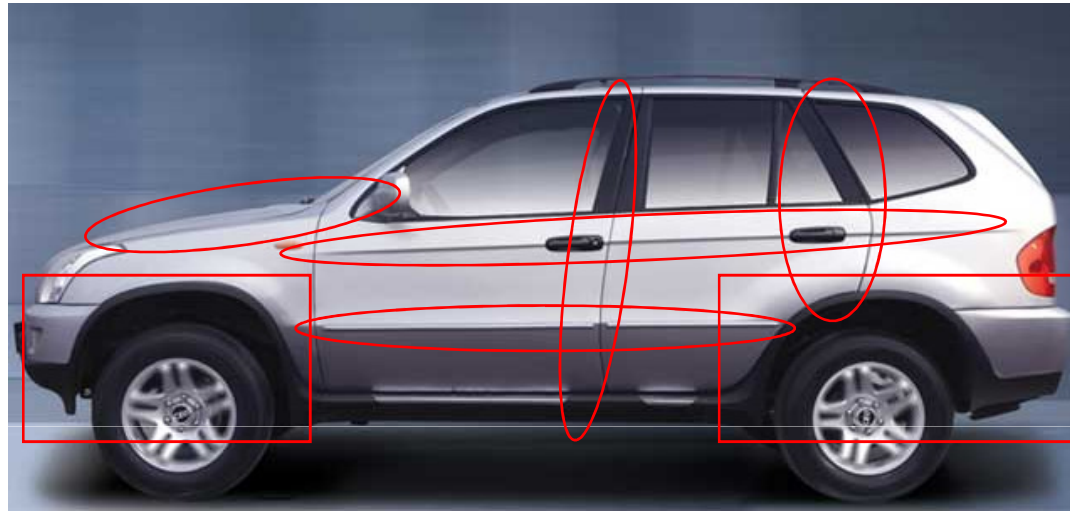

S CEO

BMW X5

Shuanghuan CEO

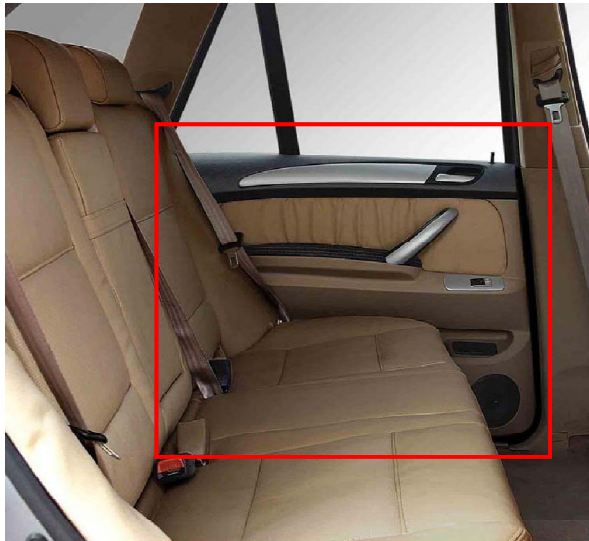

S CEO

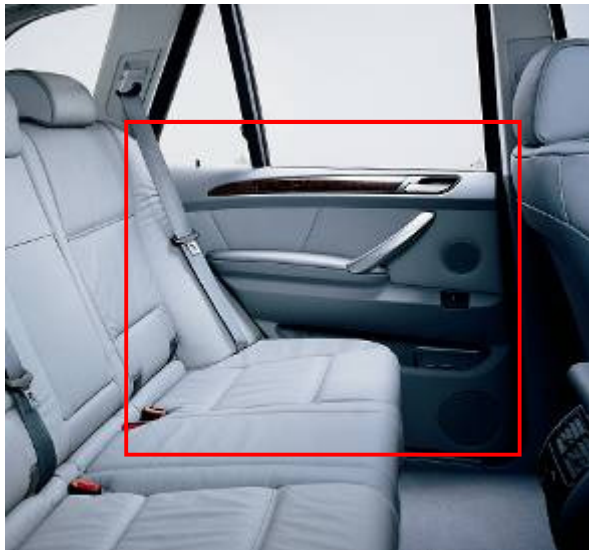

BMW X5

Shuanghuan CEO

S CEO

BMW X5

Shuanghuan CEO X5 Conversion Kit

ตัวอย่างการป้องกันการปลอมแปลงสินค้า

บทสรุปและข้อพึงระวัง

- การป้องกันที่ดีที่สุดคือจดทะเบียน IP ทั้งในประเทศและต่างประเทศไว้ก่อนการนำสินค้าออกสู่ตลาด
- พึงตระหนักว่าทุกสิ่งทุกอย่างที่เกี่ยวกับการค้าขายล้วนมีเจ้าของทั้งสิ้น
- หลาย ๆ อย่างอาจเป็นทรัพย์สินทางปัญญาซึ่งเจ้าของมีสิทธิแต่เพียงผู้เดียว (Exclusive Right) การทำซ้ำ ลอกเลียน แอบอ้างความมีชื่อเสียง หรือกระทำการอื่นโดยไม่สุจริตต่อทรัพย์สินทางปัญญาของผู้อื่นย่อมมีความเสี่ยง
- วิธีที่ดีที่สุดและปลอดภัยที่สุด คือ ใช้ความคิดสร้างสรรค์ของตนเองในการสร้างสรรค์นวัตกรรม สร้างความแตกต่างจากคู่แข่ง และแสวงหาความคุ้มครองให้แก่สิ่งที่สร้างสรรค์นั้น

Q & A

Thank you

Manoon Changchumni
Tel: 02 653 2730
mchangchumni@iprights.com

www.iprights.com

Offices: Australia (liaison), China, Hong Kong, India (associated office),
Indonesia, Philippines, Saudi Arabia (associated office),
Thailand, UAE, United Kingdom, USA (liaison), Vietnam

